

บทที่ ๑

บทนำ

ความสำคัญของบึงกา

กุ้งเป็นสินค้าออกที่สำคัญของประเทศไทยและมีแนวโน้มที่จะทวีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต ในปี ๒๕๒๐ ประเทศไทยส่งกุ้งสดแช่เย็นไปจำหน่ายต่างประเทศมีมูลค่าประมาณ ๑,๑๗๑ ล้านบาท เป็นสินค้าออกที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศเป็นอันดับที่ ๗ นอกจากความสำคัญของกุ้งในทางเศรษฐกิจแล้ว กุ้งยังเป็นสัตว์น้ำที่มีคุณค่าทางอาหารสูง รสอร่อย จึงเป็นที่นิยมในการบริโภคของทั้งคนไทยเองและชาวต่างประเทศ

กุ้งแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท คือ กุ้งน้ำเค็ม และกุ้งน้ำจืด กุ้งน้ำจืดมี ๒ ชนิดคือ กุ้งก้ามกรามและกุ้งฝอย กุ้งก้ามกรามเป็นกุ้งน้ำจืดที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะมีขนาดใหญ่ รสอร่อย กว่ากุ้งน้ำเค็ม ราคาแพง และความต้องการบริโภคภายในประเทศสูงมาก จำนวนกุ้งที่ผลิตได้ยังไม่เพียงพอแก่ความต้องการ จึงต้องสั่งกุ้งก้ามกรามเข้ามาจากพม่า เวียดนาม กัมพูชา และบังคลาเทศ เป็นมูลค่าค่อนข้างสูง แต่เดิมนั้นกุ้งก้ามกรามทั้งหมดได้จากแหล่งน้ำจืดที่มีทางน้ำไหลติดต่อกับทะเล แพร่กระจายอยู่เกือบทุกภาคของประเทศไทย มีชุกชุมในลุ่มแม่น้ำภาคกลาง ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำบางปะกง และแม่น้ำแม่กลอง ภาคตะวันออกมีแถบจังหวัดจันทบุรี ตราด ภาคใต้มีชุกชุมในทะเลสาบสงขลา แม่น้ำตาปี และแม่น้ำปัตตานี

ในรอบทศวรรษที่ผ่านมา ปริมาณกุ้งก้ามกรามในแหล่งน้ำธรรมชาติลดลงไปมากจนเป็นที่น่าวิตก อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการตื้นเขินของแหล่งน้ำ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไป เช่น การขุดลอกร่องน้ำตามบริเวณปากแม่น้ำ การสร้างเขื่อนและคันกั้นน้ำต่าง ๆ สิ่งแวดล้อมบริเวณนี้ เนื่องจากการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ที่อยู่อาศัย ตลอดจนพิษของเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการเกษตร และการเพิ่มขึ้นของประชากร ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวงจรชีวิตของกุ้งก้าม

ขจรศักดิ์ เวชการณย์ และพิสิษฐ์ อุไรรงค์, "เศรษฐกิจการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม", งานเศรษฐกิจการประมงและแผนงาน, กรมประมง หน้าที่ ๑ (โรเนียว)

กรม ทำให้ปริมาณกึ่งกัมกรวมที่จับได้จากแหล่งน้ำธรรมชาติลดลงมาก จากสถิติของกรมประมง พบว่า ปริมาณกึ่งน้ำจืดที่จับได้ในปี ๒๕๒๐ ลดลงจากปี ๒๕๑๗ ประมาณร้อยละ ๕๐ การที่กึ่งจากธรรมชาติมีปริมาณลดลงประกอบกับความต้องการภายในประเทศที่เพิ่มขึ้นทุกปี ปัญหาเหล่านี้จำเป็นต้องมีการศึกษาเพื่อหาทางแก้ไข กรมประมงได้ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยเกี่ยวกับเทคนิคในการเพาะเลี้ยงกึ่งกัมกรวม จนสามารถเพาะลูกกึ่งได้สำเร็จ ในขณะที่เดียวกันกรมประมงได้ทำการส่งเสริมและแนะนำให้ประชาชนทำการเพาะเลี้ยงกึ่งกัมกรวม ซึ่งจะ เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่จะช่วยเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรได้อย่างมาก ทั้งนี้เพราะกึ่งกัมกรวมสามารถเลี้ยงได้เกือบทั่วไป โดยเฉพาะในสถานที่ที่มีน้ำตลอดปี และสำหรับการเพาะลูกกึ่งนั้น เนื่องจากจำเป็นต้องอาศัยน้ำเค็ม สถานที่ประกอบการจึงควรอยู่ในทำเลที่สะดวกในการใช้น้ำเค็ม/แต่อย่างไรก็ตามระยะเวลาในการได้รับผลตอบแทนจากการเพาะลูกกึ่งจะกินเวลาเพียง ๔๕ วันในแต่ละรุ่น ดังนั้นในปีหนึ่ง ๆ จะสามารถเพาะลูกกึ่งได้หลายรุ่น สำหรับการเลี้ยงกึ่งกัมกรวมนั้นจะใช้เวลาประมาณ ๖-๘ เดือนในแต่ละรุ่น ฉะนั้นการศึกษาวิเคราะห์ประเมินค่าโครงการนี้จะเป็นประโยชน์ในการช่วยตัดสินใจของเอกชนให้เข้ามาร่วมลงทุน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้เศรษฐกิจของชาติโดยส่วนรวมดีขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เนื่องจากทั้งการเพาะและเลี้ยงกึ่งกัมกรวม เป็นสิ่งซึ่งสนับสนุนซึ่งกันและกัน ประกอบกับข้อมูลเกี่ยวกับการเพาะและเลี้ยงกึ่งกัมกรวม ทั้งในด้านเศรษฐกิจและวิชาการยังมีอยู่ไม่มากนัก และข้อมูลเหล่านี้มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการกำหนดเป้าหมายของการลงทุน ดังนั้นในการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินค่าโครงการลงทุนในการเพาะและเลี้ยงกึ่งกัมกรวมนี้ มีวัตถุประสงค์คือ

๑. เพื่อศึกษาและพิจารณาถึงวิธีการเพาะและเลี้ยงกึ่งกัมกรวม โดยเน้นหนักไปในแนวทางด้านการลงทุน เพื่อทราบถึงโครงสร้างทางด้านการลงทุนว่าจะต้องประกอบไปด้วยปัจจัยอะไรบ้าง
๒. เพื่อศึกษาถึงผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนในโครงการทั้งสองว่าควรที่จะลงทุนหรือไม่เพียงใด

๓. เพื่อศึกษาถึงอุปสรรคและปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินงานเพาะและเลี้ยงกุ้งก้ามกราม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

การศึกษาในเรื่องนี้คาดว่าจะ เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจและผู้เกี่ยวข้องคือ

๑. เพื่อให้ผู้สนใจหรือมีความต้องการที่จะลงทุนได้เข้าใจ และทราบถึงลักษณะและโครงสร้างด้านการลงทุนประกอบการทางค้ำนี้ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการจัดสรรเงินทุนการดำเนินงานรวมถึงแนวทางในการวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ

๒. เพื่อพิจารณาถึงประโยชน์ต่อเศรษฐกิจส่วนรวมของประเทศในด้านของการก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นในด้านการจ้างงานเพิ่มขึ้น และความเป็นอยู่ของเกษตรกรดีขึ้น

๓. เพื่อเป็นแนวทางในการนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ ในการให้สินเชื่อของสถาบันการเงินแก่ผู้ลงทุนในโครงการนี้ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการขยายตัวของการลงทุนในประเทศอันจะมีผลไปถึงความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจโดยส่วนรวมอีกด้วย

ขอบเขต (Scope) ของการศึกษา

ในการศึกษานี้ จะมุ่งศึกษาถึงต้นทุนและรายได้เพื่อนำไปประเมินผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุน ซึ่งจะแบ่งแยกการศึกษาออกเป็น ๒ โครงการด้วยกัน กล่าวคือ เป็นโครงการเพาะลูกกุ้ง และโครงการเลี้ยงกุ้งก้ามกราม โดยจะทำการศึกษาดัง การเลือกสถานที่ อุปกรณ์ที่ใช้ ตลอดจนวิธีการเพาะและเลี้ยงกุ้งก้ามกราม ไปจนถึงการได้ผลผลิตเพื่อจำหน่าย

การศึกษาในครั้งนี้จะทำการศึกษากรณิตัวอย่างในภาคเอกชน โดยถือระยะเวลาของการลงทุนประมาณ ๕ ปี เนื่องจากการลงทุนนี้จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์และความรู้ในธรรมชาติของกุ้งก้ามกรามบ้าง ซึ่งในระยะเวลา ๕ ปีนี้ จะเป็นเวลาที่เหมาะสมที่ผู้ลงทุนซึ่งไม่เคยมีประสบการณ์ในด้านนี้มาเลย จะสามารถหาประสบการณ์จนเกิดความชำนาญในกิจการนี้ได้เป็นอย่างดี และจะทำการศึกษารายละเอียดและข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมจนถึง พ.ศ. ๒๕๒๒ เท่านั้น

วิธีการในการศึกษา

วิธีการศึกษาริวิจัยจะเป็นการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

๑. จากการสอบถามสัมภาษณ์ประมวลความคิดเห็นจากบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบและเกี่ยวข้องกับทั้งของหน่วยงานราชการและเอกชน
๒. จากหนังสือวิชาการ ข้อเขียน วารสาร ตลอดจนบทความที่เกี่ยวข้องและเอกสารของทางราชการ หน่วยงานที่ส่งเสริมการเพาะเลี้ยง เช่น กรมประมง สถาบันประมงน้ำจืดแห่งชาติ สถาบันประมง จังหวัดฉะเชิงเทรา และเก็บข้อมูลจากสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น
๓. ข้อมูลที่ได้จากแหล่งต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จะนำมารวบรวมวิเคราะห์หาความเป็นไปได้ของโครงการเพาะและเลี้ยงกุ้งก้ามกราม โดยจะวิเคราะห์ถึง
 - ความสำคัญของโครงการทั้งสองต่อเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งจะพิจารณาว่าการดำเนินโครงการจะนำมาซึ่งประโยชน์ในการใช้สอยทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหลือเฟือในประเทศได้มากน้อยเพียงใด
 - ในด้านเทคนิคการผลิต จะทำการศึกษาดังปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกำรดำเนินงานในโครงการทั้งสอง เช่น การเลือกสถานที่ตั้งโครงการ ควรจะพิจารณาหาทำเลที่ตั้งอย่างไร รวมทั้งในด้านวัตถุดิบ ภาวะแรงงาน และกรรมวิธีการผลิต ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยเอื้ออำนวยต่อการดำเนินโครงการอย่างไรบ้าง
 - ในด้านการตลาดจะศึกษาความต้องการของตลาดที่มีต่อผลผลิตของโครงการว่าเป็นที่ต้องการมากน้อยเพียงใด จะมีปัญหาด้านการตลาดในแง่ของผลผลิตไม่เป็นที่ต้องการของตลาดหรือไม่
 - ในด้านการเงิน จะศึกษารายละเอียดในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและรายได้ของโครงการ โดยจะประเมินดูว่า โครงการต้องใช้เงินลงทุนทั้งหมดเท่าใด และเมื่อดำเนินการไปแล้ว จะได้รับผลตอบแทนอย่างไร
 - ในด้านการจัดการ จะศึกษาว่าโครงการต้องมีองค์กร หรือบุคคลากรที่จะช่วยบริหารโครงการให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการหรือไม่อย่างไร

๔. นำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากข้อ ๓ มาสรุปผล เพื่อจะได้ทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินโครงการ อุปสรรคหรือข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ตลอดจนข้อแนะนำต่าง ๆ ที่คาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อโครงการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย